

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

AZ „ESÉLY AZ ÖNÁLLÓ ÉLETKEZDÉSRE” CÍMŰ, TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0089 AZONOSÍTÓSZÁMÚ PÁLYÁZAT

Szakmai Nap V. - KIP

(rendezvény)

2014. december 3.

(rendezvény dátuma)

Gál Ferenc

(előadó)

**A szakiskolai oktatás-nevelés
intézményi problémái**

(előadás)

ELŐADÁS, PREZENTÁCIÓ

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

Tisztelettel köszöntöm Önöket Hölygem és Uraim, kedves Kollégák!

Nem mondom végig, de az első sort mindig külön kell. köszönteni, de azt hiszem, hogy azok a legfontosabbak, akik itt hátul ülnek. Mi - akik általában elől ülünk - mindig megmondjuk, hogy mit, na de a hogyan és a hétköznapokat Önök fogják adni.

Azzal szerettem volna kezdeni - mind a két történelemórán, ahol bent voltam, szóba került a királyok halála -, meg hogy nem temetni, hanem dicsérni, de inkább azt mondom, hogy nem dicsérni, hanem temetni jöttem a jelenlegi szakképzési rendszert.

Mert úgy gondolom, hogy abban a formájában, ahogy ma működik hosszú távon semmilyen módon nem fenntartható, változtatni kell, és a mai benyomásaim, illetve a ma megkapott két negyvenöt perces óra azt bizonyították számomra, hogy van megoldás és erről a megoldásról kell beszélni.

A szakiskolai képzés társadalmi és gazdasági szerepe

Az ábráról jól leolvasható az a mára már „meqszilárdult tendencia”, hogy milyen arányban tanulnak tovább a mai 14-évesek. Nézzék, én azt gondolom, hogy az alapvető probléma ebben a 20-40-40%-ban van, amit nyilván lehetne finomítani, de gyakorlatilag vegyük tudomásul, hogy a gyerekek közel döntő többsége, 40 %- a valamilyen gimnáziumba jár. Négy-, hat-, nyolcosztályosba, vagy ötosztályosba, - ugye ezt biztos tudják, hogy igazából nagyon sok ötosztályos gimnázium van, csak éppen "divatosan" úgy hívják őket, hogy nulladikosok.

A másik tény, hogy 40%-a érettségit is adó középiskolába jár, bár azok a gyerekek, akik odajárnak már, de még nem tudják, - nem tudták meg, hanem csak a tanáraik tudták meg idén kora ősszel, hogy a szakmai érettségi milyen feladatokat fog összeállítani, lehet, hogy meggondolták volna ezt a dolgot. ... Csak egy apró példa: nálam egy olyan szakoktató-szaktanár kolléga ment el a húsipari, (ami az élelmiszeriparnak egyik része), tájékoztatóra, ahol ezt ismertették, azt mondta, hogy amit tudni kellene az érettségin, azért rögtön minimum technikus papírt kellene neki adni, mert olyan komolyak a követelmények. Így csak megjegyzem, hogy, - nézetem szerint - alapvető hiba, ha ezt a követelményrendszert olyan egyetemi-főiskolai tanárok állítják össze egy szép, nagy, csendes szobában, íróasztal mellett, akik nem ismerik azokat a gyerekeket, akik bent vannak ezekben az iskolákban (sem tudásukban, sem motiváltságukban), így megint csak az iskolára hárul a „megtanítás” feladata, érdemi beleszólás lehetősége nélkül.

És végül, az 20% az jár stabilan a szakiskolákba, szakképzőbe, szakmunkásképzőbe, akik 20-25 éve már nem is voltak iskolások ... A mai - másik kb. 40% volt azokban az iskolákban, így, akik emlékeznek, - ők okosak voltak, szépek voltak, ügyesek, tanultak stb. - csak elfelejtjük, hogy akkor az a 20 % úgy jött az általános iskolából, általános iskolai

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

SZÉCHENYI 2020

végzettséggel, hogy elment dolgozni, azaz betanított vagy segédmunkás lett belőle, és majd, amikor benőtt a feje lágya - ne adj isten szakmát szerzett, esetleg érettségit, netán egyetemre, főiskolára ment.

És amikor odaírtam, hogy az a bizonyos szociális-lift megállt, nem működik, tudnunk kell, hogy szociológiai tekintetben az a szakiskola egy kifejezetten jó lift volt, ami a képzetlen munkás- és paraszttömegek gyermekeit eljuttatta az első szakképesítéshez és lehetőséget adott arra, hogy szakmát, középfokú végzettséget, netán egyetemet, főiskolát végezzenek. Mára viszont, tudomásul kell venni, hogy ez a lift megállt. Körülbelül 20 éve kezdett lassulni, majd megállt, és mi ezt csak nagyon lassan vettük észre, részben a hagyomány részben pedig a létszámok miatt. Ez a lassú változás hozta azt, hogy ennek a drámai hatása nem volt mindannyiunk számára egyértelmű, csak a végeredménye volt hidegzuhanyként ható.

A szakiskolai oktatás-nevelés intézményi problémái

Azonban ma, két dologgal kell szembesülnünk. Az egyik, hogy az általános iskola - sajnos - nem tölti be az alapfeladatát, azaz nem általános, és nem megalapozó. Én ezt bátran ki merem mondani, mivel 10 évig általános iskolai igazgató is voltam, Budapesten-Angyalföldön, a lehető legmunkásabb kerületben, és az akkor kezdődő változások mára - a mi szempontunkból- tragikus eredménnyel jártak.

Persze azóta az is megváltozott egy kicsit, de hozzá kell tennem azt is, hogy az általános iskola könnyedén ki bocsájtja, sőt, büszkén, negyedik végén a nyolcosztályos gimnazistákat, hatodik végén a hatosztályosokat. A képzés végén nyolcadik után az elitet az elitgimnáziumokba, a kéttannyelvű iskolákba, és a maradék maradékát szakközépiskolába. Majd a maradék maradékának a maradéka, akit a végén megbuktattak, sokszor fölmentettek jött, jön a szakiskolába. Amikor - régen - a gyerek az iskola helyett örömmel ment dolgozni, mert végre fel akart szabadulni, mert kérem azt nem szabad elfelejtenünk, hogy ő nem az iskolától akar szabadulni, hanem általában a kötöttségektől, dolgozott, és ha később akkor tanult tovább amikor annak szükségét érezte, és nem kötelezően, az volt az "idilli kor". Tehát amikor azt mondom, hogy ez a majdnem felnőtt independent, (szabad) ez a szabadság nem csak azt jelenti, hogy teljesen szabad, hanem hogy ő független, ő dönti el az életét. Ma ezeket a tanulókat tanítjuk - időnként akaratuk ellenére is - a szakiskolákban.

És akkor itt van az igazi probléma, hogy végül is ki szánja ide a gyerekeit? Hát melyik szülő az, aki azt mondja, hogy „az én gyerekem egy jó hentes lesz”, vagy „a gyerekem egy jó élelmiszeripari szakmunkás lesz”. Azonban ennek ellenére, még komolyan harcolnunk is kell a gyerekekért, a szakmatanulásért, mert a szülő még mindig érettségit akar adni a gyerekének.

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

SZÉCHENYI

A napokban olvasható, látható, hogy egy nagy mozgalom indult el, hogy védjük meg a gimnáziumokat, de könyörgöm, és akkor tisztelettel kérem az Elnökhelyettes Asszonyt, hogy egy egyszerű statisztikát le lehet venni a KIFIR-ből, hány gyerek, akik ezekből az ES gimnáziumokból ment el főiskolai, egyetemi tanulmányokra? Ez lenne az első kérdés. A második: milyen volt az érettségi átlaguk magyarból, matekból, idegen nyelvből? Ez beszél, semmi más, és hogyha erről az oldalról vizsgáljuk meg, tudomásul kell venni, hogy ma, azok vannak a szakközépiskolákban, akik régen szakmunkásban voltak, és azok vannak a szakmunkásképzőkben, akik régen nem is jártak iskolába.

A szakiskola intézményi problémái

Azt is ki kell mondanunk, hogy szükséges, de nem szeretett iskola, meg kell tartanunk, hiszen a 16 éves korig szóló tankötelezettség, - néhány gyerekünk esetében 18 éves korig bent tartja őket. O de miért gond is ez? Egyik, hogy a szakiskolába felvett gyerekek átlaga 2.00-2.8 között van. A 2-es átlagot is úgy érzük el, hogy mivel bukással nem nagyon vesszük fel őket, így augusztus 25-26-27-e az utolsó nagy bumm nálunk, akkor fölveszünk még néhány tucat gyereket, akik éppen aznap reggel átmentek a 8. osztály végén tartott osztályozóvizsgán

Mindazonáltal, meg kell mondanom, hogy az általános iskola második fő bűne, azon túl, hogy nem tanítja meg a gyerekeinket írni, olvasni, számolni, az, hogy - tisztelt a kivételnek gyakran „kicsatornázza” a szerinte oda nem való gyerekeket.

A csatorna azt jelenti, hogy megássák jó mélyen, hogy az alja menjen belőle, és ehhez kormányzati segítséget is kapott a HID-programmal, de erről még beszélek. A másik kérdés, hogy buktassanak, vagy ne buktassanak a szakiskolában? Ez egy komoly dilemma, mert a gyerekeink döntő többségét már első félévben is meg lehetne buktatni, mert nem képes teljesíteni a feladatokat, mert a feladatok olyan magasságokba röpítenék a szövegértésüket, a számolás-, mérés-készségüket, amellyel sajnos - készségeik, képességeik hiányában nem tudnak megbirkózni. Ezt ki kell mondani, míg a másik probléma természetesen ezzel együtt, ha megbuktatom, kikerül az iskolarendszerekből, és az örökre tűnő elvesztés mellett ott a nagy, igazán szociális gond, hogy akkor elvesz a családi pótlék és egyéb, amikről nyilván más vonatkozásban is teszek említést.

És utolsó előtti pontként a szakmai vizsga tartalmáról kell szólnom, és itt utalok Főosztályvezető Úr nagyon elegáns mondatára, hogy itt a kamarának súlyos felelőssége is van: kit küld ki elnöknek, kit küld ki tagoknak, és ki az, akit elfogad, „Követelménygyártónak”. És nem véletlen, Hölgyem és Uraim, hogy Magyarországon senki nem vizsgálja, hogy valójában hányas annak a vizsgának az értéke.

A miénket sem vizsgálta ugye az igazgató, amikor felvett az iskolába dolgozni? Nyilván Önöknek nem, de akik otthon maradtak, azoknak lehet, hogy elégséges volt a bizo-

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

SZÉCHENYI 2020

nyítványa, oklevele, netán közepes. Önöknek mind biztos kiváló és egyértelműen kitűnő, de azért azt is tudomásul kell vennünk, hogy ma Magyarországon csak a papír számít, mármint az, hogy keménypapírra nyomtatják-e vagy sem, és ez - sajnos - vonatkozik a gyerekeinkre is.

Nem véletlenül és ezzel az alapvető probléma a duális szakképzés képzés vágyott rendszere és az iskolai gyakorlat között hogy ugye a mai munkahely azt mondja, ha belép hozzám, hétfőn ismerkedik, de kedden már dolgoznia kell (kellene) 100 %-osan. Nem tudjuk felkészíteni őket arra, hogy ők egy munkahelyen azonnal, vagy esetleg kis betanulással helyt álljanak. Nem tudom sajnos arra felkészíteni, hogy ő odaálljon egy 150 kg-os élő sertései szembe, azt elkábítsa, határozott, egyértelmű mozdulattal leszúrja, úgy, hogy ne szenvedjen az állat, és utána leöjjön belőle négy-öt liter vér, és utána egy eszköz segítségével - biztos láttunk már disznóvágást, tehát nem kell konkrétan mondanom az ott elvégzendő feladatokat - fel kell erősíteni az állványra, félbevágni, stb. Sajnos nem, nem képes. Mindent megteszünk ezért, de nem képes.

Magyarországon általában évente 20- 22 gyerek képes erre, ők azok, akik az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen részt vesznek, és ők tényleg profik. Na de könyörgöm, van mögöttük másik 600 gyerek, akik ezt a szakmát tanulta, és elvileg végzettséget kap. Tehát nem véletlen, hogy egy csomó munkahely takarítat, mosogattat, szerszámot pakoltat, azaz mindenféle alja munkát végeztet velük, azaz önmaguk csapdájába esnek, mert ha ott nem tanítom meg, nem tanítják meg a szakmát, nem is fog ez sikerülni. Régen tanultuk - lásd Károly Róbert korában a bemutató órán -, azért mentek vándorolni a legények, hogy ellessék a szakmai titkokat. Nos, a szakmai vizsga tartalma és formája ebben a tekintetben abszolút górcső alá kell, hogy kerüljön. Hozzáteszek még egy dolgot, az általános iskolák egy jelentős része abban a tekintetben is rossz döntéseket hoz, hogy az alapvetően rendetlen (netán rossz) fiúkat felmenti idegen-nyelvtanulás alól. Felmenthette. És most bejön, és mit mondok? Hogy a szakmai vizsga második részének utolsó feladatában idegen nyelven is meg kell szólalnia, hát legalább 'my name' típusú feladatokat megoldani. Meg tudja legalább egy idegen nyelven megkérdezni, hogy hol a WC, mennyi lesz a fizetése? Tehát ennyit legalább meg kellene tudni kérdeznie, de akit fölmentettek, és négy éven át nem tanult idegen nyelvet, nekem a szakiskolában, szakmunkásképzőben legalább erre fel kellene készítenem. Erre az átlagos, nem szakiskolai tanulóakra fölkészített angoltanárok képtelenek. Nyilván Önök között ül néhány angoltanár, minden tiszteletem az övék, de képtelenek megtanítani, mert ők klasszikus olvasmány-feldolgozást, szótárazást tartanak az órákon, gyakran napi 10-15 szavas házi feladattal, amivel így egy csomó feladatot - a lényegét tekintve - hazaküldtem a családnak. Ami - már csak az eredményeket is tekintve - nem lehet megoldás.

Egyet ne felejtsek el, és tudomásul kell vennünk, utoljára, szervezett módon ebbe az iskolába fog járni. Mint leendő felnőtt, mint leendő állampolgár, választópolgár, mint

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

leendő anya, apa. Ha én ezekre a szerepekre nem készítem fel, dugába dől az iskolám, a pedagógiám ...

A szakképzésbe belépők jellemzői

Miért fontos ez? Mert tudomásul kell vennünk, hogy a gyerekeink döntő többsége hátrányos helyzetű. Sőt, egy jelentős része halmozottan hátrányos helyzetű, szemérmesen H-betűvel szoktuk jelölni. Ami a probléma a hátrányos helyzettel, többek között az a családi pótlék. Ha kirakom, ha megbukik, ha hiányzik, a kormányzat teljes joggal eljár, visszavonja a családi pótlékot. A szülő jön zokogva, hogy éhen hal a család, vagy el kell dönteni, hogy az az egy pár cipő melyik gyereké legyen, reggelente amikor indulna az iskolába. Tudomásul kell vennünk ezt. Hozzám 1500 gyerek jár, és durván ennek az 1500 gyereknek a harmada, azaz 500 gyerek, hátrányos helyzetű, amelyek egy jelentős része otthon kell, hogy dolgozzon. Tehát nem az hogy lehet, és hogy leviszi a szemetet, hanem KELL dolgoznia. Vagy a családi háztartásban, vagy pénzt kell, hogy keressen feketén vagy szürkén azaz a különböző nagy üzletláncok polcrakodóiként éjszakai munkásként, illetve a jó-hentes gyerekeim ebben az időszakban nagyon "virítanak", vásárolgatnak a büfében, mert van pénzüik. Miért? Mert minden héten szombat- vasárnap disznót vágnak, és bizony profi módon kell tudniuk csinálni, hogy el tudják adni a szakképesítésüket, a tudásukat. Azaz, a dolgozó gyerekek keresete nélkül a családok egy jelentős része összeomlana, vagy sokkal rosszabb helyzetbe kerülne. És hogyha hozzáteszem, hogy alapvetően hátrányos szülői struktúrával rendelkeznek, azaz csak egy szülő van - nemcsak az elválttság miatt, hanem ha megnézik a saját szakiskolai statisztikájukat, sajnos úgy tűnik, hogy a szülők egy része meghalt, mire ideért az életében, ehhez az alkohol, a dohányzás és minden egyéb is hozzájárulnak természetesen. De ide tartozik az is, hogy több testvér van egy családban, jellemzően a szegényebb családokban. Azaz ha azt kérdezem, van-e perspektívája ezeknek a gyerekeknek, akkor ezt fogadják el és ez az iskolánk egyféle jellemző mozzanata, nem tudunk perspektívát adni nekik.

A szakiskolai közismeretekről

Nem tudunk ígérni számukra kihívást. Talán ismerik, egy nagyon jó példa kering most Facebookon, a papírgalacsin és a tanár esete, hogy minden gyerek dobja be a papírgalacsint a tábla alatt lévő szemetesbe, és nyilván a gyerekek egy részének van annyi esze, hogy a hátsó padból sokkal nehezebb, és ez nem csak a papírgalacsinra igaz, hanem minden másra, és akkor hol is ülnek a mi gyerekeink jellemzően az általános iskolában? A hátsó padban. Gondolni kell arra, hogy hogyan tud onnét startolni?

Nyilván a közismerettel is van némi gondunk. Az egyik, hogy folyamatosan újrataní-tási kényszerben vagyunk, miközben, az én véleményem szerint az újratanítás kényszere azt jelenti, hogy néhány kolléga egyszerűen megőrül a hiányok pótlásába, ezért azt mondja, hogy inkább újratanítom. De ez rossz út, nem jó út, zsákutca, hiszen ha gyerekeink 15-

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

16 évesek, nem lehet ugyanazokkal a módszerekkel vagy bármilyen régi, hagyományos módszerrel, csak a tudás-anyaggal képességet fejleszteni.

Ez a munka inkább hasonlít a felnőttoktatásra, aminek ugye nem is pedagógia, hanem andragógia a neve. A másik, hogy ennek van egy kidolgozott szakirodalma: hogyan lehet megtanítani újra olyanokat, akik valaha tudtak írni, számolni. Ami a baj, hogy ennek eredményeképp a hiányokat foltszerűen pótoljuk. Amiről úgy gondoljuk, hogy nagyon fontos és értékes számukra, mint információ és akkor, amikor ma - azt hiszem 9. szakácsosztályban jártam, és ott a kolléga Károly Róbert kapcsán a legfontosabbat emelte ki, hogy a forint még ma is működik, akkor ő megtette azt, amit egy jó történelemtanárnak meg kell tenni. Belevonta a jelent a múltba és ha Károly Róbertről csak egy dolog jut eszébe, hogy a régi papír kétszázason rajta volt a feje, illetve, hogy a forint még mindig az, ugye 1300-as évek, stb., ettől a pillanattól kezdve ő végrehajtotta azt a legfontosabb dolgot, hogy megtanított számára valamit - reményeim szerint - anélkül, hogy terhelte volna királylistákkal, meg mindenféle egyéb cudarságokkal, amit néha kollegáink elkövetnek.

Másik, hogy el kell dönteni, mennyit tanítsak, többet vagy kevesebbet. Ennek kapcsán egy nagyon fontos gondolatot hadd idézzek. Két héttel ezelőtt jártam Angliában különböző iskolákba, főleg szakképző iskolába, és nézegettük, hogy mit tanítanak. Ha hiszik, ha nem, sokkal-sokkal kevesebbet tanítanak, de azt alaposan. Csak a példának okáért ... Ott volt mellettem a magyartanár, azt mondja: „Feri, képzeld el, ezek két hónapig csak a Macbeth-et tanítják.” Kérdeztem, hogy miért, te mit tanítasz? (sejtettem). Az alatt öt Shakespeare-drámát.” Azon is el kellene gondolkodni, hogy melyiknek van hosszabb távon ható ereje, hozzáteszem, hogy Macbeth-et úgy tanították, hogy plakátot készítettek hozzá, eljátszottak belőle jeleneteket, különböző szituációkat, hogy te hogy viselkednél volna, stb.

Nyilván sokkal mélyebben megmarad számára, mint ha átrohannának Julius Caesaron, Rómeó és Júlián, Macbeht-en, stb. amit nagyon sok iskola, nyilván Önök közül senki, de úgy old meg, hogy hát úgysem olvassa senki, benyomom inkább a videót vagy a DVD-t és gyorsan végignézzük, - de lehetőleg a Zeffirellit - amitől, elárulom: a gyerekeink döntő többsége közben elalszik. Szép, nagyon szép és gyönyörűsége film, de hosszú snittekkel, amit már nem értenek, és nem is fogadnak el, miközben, senki nem meri megmutatni nekik a Rómeó+Júlia című feldolgozását a drámának, amiben megtanítok egy olyan részt is, ahol képzeld el, egy perc alatt 97 vágás van. De a gyerekeink ezt látják, és érzékelik jól és értőn. Ez a megváltozott világnak egy nagyon fontos pontja: az ismeretszerzés forrása számukra már nem a könyv.

A könyv az van, de minek (mondják is), ez az egyszerű megfogalmazás, azonban az információik döntő többségét valóban képíleg szerzik.

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HID, reintegráció, felzárkóztatás

Megváltozott a világ, de az iskolánk nem, és nyilván ezért kérdéseink vannak, hogyan tovább? Egyik megoldásnak tűnik a HÍD Program. De ugye mi a baj? És ebben kárhozzátunk kell néhány helyzetet. A HÍD nem ígér - és nem is ígérhet - általános iskolai végzettséget. A szülők azonban azzal a jelszóval hozzák oda a gyerekeiket, hogy a HÍD mégis ad általános iskolai végzettséget, miközben a jogszabály úgy van megfogalmazva, hogy szerez egy rész-szakképesítést, hogy parkgondozó, vagy zöldség- gyümölcs feldolgozó lesz akkor az visszahatólag olyan, mintha lenne általános iskolai végzettsége, de ez ugye mégsem az

Ezek a gyerekek, ha végeznek, például el akarnak menni gépjárművezető-képző tanfolyamra, hiába fogja mutatni az én csontozó papíromat, a hatóság azt fogja kérdezni, hol az általános iskolai végzettsége, és egy csomó szülő el fog rohanni és botrányt fog csinálni. Nyilván van is valami oka rá. A HÍD - úgy tűnik - egyféle megoldás volt arra, hogy az általános iskola megszabaduljon a problémás gyerekektől, azonban a HÍD-ra nem készítették fel semmilyen tekintetben az iskolákat. A HÍD-ra nem adta oda azt az ígért tárgyi eszközt, felszerelést, nem adta oda a megfelelő szakképesítésű végzettséggel rendelkező pedagógusokat, gyógypedagógusokat, logopédusokat stb.

Egy szakiskolai tanár, aki világeletemben szakmát tanított, nem tud velük mit kezdeni. Ki kell mondani, ezért ez zsákutca - két éve csináljuk a HÍD - programot és nálunk volt Dobbantó program is, tehát nem mondhatom, hogy a mi iskolán szociálisan, „felzárkóztatásilag” nem nyitott. Volt olyan gyerek, aki azt mondta, ma jöttem utoljára, kérdezem miért, hát mert holnap leszek 18 éves, és kirepült az iskolából. Semmilyen hatásom nem volt, írtam mindenhova levelet, hivatali válasz: elmúlt 18 éves, mi nem tehetünk semmit. Akkor mire volt jó az egész? Nyilván van a reintegráció, aminek komoly feladata lenne, de a reintegráció azt jelenti, hogy vissza kellene vonzanom azokat az iskolába, akik utálják az iskolát. Olyan mézet kellene csöpögtetni arra bizonyos madzagra, ami miatt visszajönne, és valóban lehetne reintegrálni a gyerekeket, de erre sem eszközünk, sem valódi megoldásunk nincs.

Végül azért hagytam a felzárkóztatást utoljára, mert tudomásul kell venni, hogy minden gyereket fel kellene zárkóztatni. Egy apró példa: Arló, ez egy kis falu, Ózdtól nem messze 594 romagyerekekkel, négy "magyar, nem roma", és nyertek a Felzárkóztató és Integrációs Programban. Akkor most el kellett döntenünk, hogy ki integrál kit. Persze ebben az esetben akkor van baj, ha a polgármester, jegyző, orvos gyereke inkább a városba jár iskolába. Így esetenként ez az elmozgás az iskola halála tulajdonképpen.

Intézményi problémák a vezetők szemével

Milyen problémáim vannak még, mint intézményvezető, és ezzel a gondolkörrel szeretném lassan befejezni. A szakmastruktúra folyamatosan változik, és nem tudjuk, hogy miért, de úgy sejtjük, hogy sok dolog mögött politikai, illetve szakmapolitikai alkuk vannak, de sokszor igazából nem is tudjuk végrehajtani. Ennek egy konkrét példája, hogy régen volt külön pék, cukrász, tejiparos, söriparos, képzés stb., azonban két éve kitalálták az élelmiszeripari szakmunkás képzést - ezek helyett - ami nagyon jól hangzik, de amikor egy céggel, egy gyárral tárgyalok, neki sörös kell, neki tejes kell, nem érdekli, hogy mi mást tud, neki csak az kell. Nem tudom, tudják-e, hogy néhány éven belül nem lesz lisztünk, de nem azért mert nem termelünk, hanem mert legalább 8 éve nincs molnárképzés.

Közben - egy felmérés szerint - jelenlegi molnárok életkora 59 év. Ezek hiteles adatok, bármikor megnézhetik a statisztikában, akkor hogyan is több "élelmiszeripari-szakképzés"?

A tanárképzésről köszönöm, hogy Főosztályvezető Úr beszélt, megerősítem, ma szinte senki nem képez mérnökstanárokat, senki nem megy el mérnökstanárnak, senki nem megy el szakoktatónak, sőt, így nem tudom beiskolázni a volt tanulóimat, akik visszajönének az "alma materükbe", azonban nincsen ilyen szak. Sem a Corvinus Egyetem nem indít, sem a Szent István Egyetem, megfelelő felkészültségű oktató nélkül viszont nem tudjuk megoldani ezt a feladatot, ebben biztos, hogy állami segítség kell, az állami egyetemeknek azt kell mondani, hogy autonómiád ide, autonómiád oda, tessék képezni. Mert nem fogjuk tudni megoldani a szakos tanárok dolgát és ezért szakmunkás bizonyítványt, "neadjsten" technikusival tanítanak, amihez hozzá kell tennem, hogy még a kamara sem szervez mesterképzést.

Mindazonáltal, tény, hogy alapvetően alulfinanszírozottak az iskoláink, ennek egyik konkrét eleme, - biztos tudják -, hogy három éve nem tudunk szakképzési hozzájáruláshoz jutni, akkor a kormányzat azt ígérte, hogy ezt pályázati úton újra fogja osztani, tavaly Budapesten 14 millió forintot lehetett nyerni a maximum 60 milliós keretből. Miközben a Budapesten lévő vállalatok több milliárd forintot fizettek be hozzájárulási támogatásként. Tudom, hogy ez az ország szegény, de még szegényebbek leszünk, ha ezt nem tudjuk megoldani.

Az eszköz felszereléshez odaírtam a "Működő múzeumot". Egy külföldi csoport megnézte a konzervüzemünket, ami 1968-ban épült, a berendezések többsége is akkori, és megkérdezték, hogy ez egy működő múzeum? És hát nem tudtam mit mondani, széttártam a kezem, mert ez az. Így, ott tanítom meg a gyerekeimet zöldségkonzervet, gyümölcskonzervet készíteni, savanyításra, stb., miközben ha régen kiment, ötven méterrel arrébb, - a Maglódi úton van az iskolánk -, és ott volt a növényolajgyár, a konzervgyár, sörgyár, miegymás. Ma már egyik sincs, ha mégis el akar menni, akármelyik korszerű

TÁMOP-3.3.8.-12/2-2012-0089

SZÉCHENYI

helyre, nem tudnak vele mit kezdeni, mert azt mondja, hogy nincs eszköz, gép. Egy kollégám mesélte, tudod régen, volt olyan időszak, amikor bejött valami új gép, vagy eszköz, akkor összehívták az ország összes szakoktatóját júniusban, megmutatták, megtanulták a kezelését, és aztán mindegyik iskola kapott egy ilyen gépet. És lehetett változtatni, módosítani. És nyilván nagyon fontos, hogy a cégek nem szívesen kötnek tanulószerveződést, mert az a másik oldala, hogy nincs megfelelő képzettségű embere, aki azt a tengerson papírt elkészíti, ide iktatom, oda iktatom, meggyás. A Sparral van kapcsolatunk, - ez nem a reklám helye - de Bicskén van egy nagy húsfeldolgozó üzemük és ide járnak a gyerekeink, és azt mondták, hogy egy háromfős irodát csak azért tartanak fent, hogy a tanulók adminisztrációs részeit intézzék. Értik? Adminisztráció. Kettő: nem mindegy ki mellé áll oda és kitől tanul meg mozdulatokat, vágást. Ezek az igazi olyan kérdések, amelyek felvetik a már az elején fölvetett, de alapvető problémákat.

Jövőkép? Van ...

És nyilván amikor azt mondom, hogy van-e jövőképünk, akkor ki kell mondanunk - és ezt ne felejtsék el -, azért kell megváltoztatni az iskolát, azért kell újabb és újabb módszereket elsajátítani, mert számukra ez az utolsó esély, és lehetőség!

Köszönöm a figyelmüket!

Kelt: Balmazújváros, 2014. december 7.

Balmazújvárosi Veres Péter Gimnázium és Szakképző Iskola

Cím: 4060 Balmazújváros, Batthyány u. 1-7.

Telefon: +36 52 580 532

E-mail: titkar@verespgsz-buj.hu

www.verespgsz-buj.hu

www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE